

SOSIALURIN

— teir eta sápu

Maður kom inn í krambúð í Havn og skuldi keypa eina sápu. Spurdur um hon skuldi þakkað inn, var maðurinn kvikur at svara: Nei, eg skal eta hana beinan vegin.

Tað gongur roykur úr dansiholinum. Ein óhugnaligur roykur av hárvatni osar úr gómunum á hesum 15—16 ára gomlu kavalierunum. Nakrir eru forir fyri at halda sær á beinunum, meðan aðrir slóðast í gólvunum. — kleðini sundurálaði.

Hesa mynd kanst tú gera tær um tú eitt kvöldi villist niðan í dansin, og her er als ikki ov nógv avgjört.

Hetta sært tú nærum hvørt einasta kvöld.

Meginparturin av teimum sum bera seg so at, eru nógv yngri enn at teir hava aldur til sjálvir at »bestilla», og er hetta vert at leggja til merkis.

Sjálvt um nakað av sprutti verður selt »svart», er tað lítið

hugsandi at hesin aldursbólkurin hevur fíggjarligar møguleikar at fáa hendur á tí.

Tað er nógv lættari at fara í krambúð og keypa sær nakað av hárvatni, sápu ella skókreml, og síðani fáa sær ein rús av tí. Onki er at ívast í, at tað verður keypt nógv meira av tilkum vorum enn fólk flest roknað við.

Um hetta so verður etið, ella drukki bert, ella tað verður stoytt í ol, sýnist tað at líka hárvatnspimparunum sera væl, og kvöldið er bjargað.

Tað er sjálvandi altíð lætt at gera okkara rúsdrekkaskipan skuldina fyri alt tað illa, men eitt hvørt eigur at vera gjørt, annaðhvørt at broyta rúsdrekka lógina, ella á ein ella annan hátt avmarka søluna av tilkum vorum, sum ikki eru framleiddar til at drekka.

Hava teir ungdomstrupuleikar aðrastaðni, so hava vit teir so sanniliga eisini.

LESARABRÆV

Er sosialistiska hugsjónin við at kóðna í konservatismu?

I lesarabrevi í seinasta SOSIALI verður krav fiskimannafelagsins umrøtt og hvussu peningurin skal útvegst, og verður eisini hildið at politikkurin fer av nógv fram eftir fommum, og tað skal viðkomandi hava fullan rætt í. Og tað er lítið ella einki at siga til at so er, tá hugsjón flokksins verður kvað í konservatismu. Og tað verður hon við at hava einans stavnahald at dikja fólk undir í tolli og skatti, hvørja einastu ferð ástendur. At ákera á har tað er neyðugt tykist teimum ið ráða fyri borgum alt ov heilagt. Tað er nú einaferð so væl-signa lagaligt at hækka toll og skatt, og til tað nýtist enn tí ikki teir bestu heilarnir, tað klárar ein og hvør.

Og so lýsir sama lesarabrev eftir sosialismunnar gamla máli at keypa alla skipaútgærd í stórum. Tað er lætt at fata, at menn altíð, tá talan er um úrtøku fiskimansins og tann illa stadda fiskiskipafloata, at eitt so týðningarmikið mál verður eftirlýst.

— Men annað er vist ikki møguligt enn at eftirlýsa okkurt av teimum sosialistiskum málunum, so leingi flokkurin seg til at samarbeiða við antisosialistiskum flokkum — og so leingi flokkurin ikki eigur menn á tingi sum fult og heilt stremba eftir at reka sosialistiskan politikk.

Nú er javnaðarflokkurin so mikil gánal, at reinir javnaðarmenn

leingjast eftir at siggja meira av sosialistiskum politikki, og nú eigur at verða gjørt alt fyri at fáa ungir menn fram, ið av fullum og heilum huga geva seg undir at fremja sosialistisku hugsjónina til fullnar.

Tað er als ikki sosialistiskur politikkur at súgva blóðið undan nagi-num á fólk so langt tað gongur, hvørja ferð ástendur, tí eingin vilji er til at ganga aðrar inntøkuleiðir, og her er tað javnaðarflokkurinn eigur at ganga á odda, og ikki lata sær alt lynda ið teir antisosialistisku draga fram.

Er tað nakað at vera ræddur fyri at fremja flokksins stevnu sum t. d. at nationalisera oljuna, salti, timbursøluna, alla skipaútgærd og harafturat bankalagið o. a. Hvat er at óttast fyri at ganga hesa leið?

— Onkur heldur sjálvandi at nationalisera er betur sagt enn gjørt, men teir, ið hava slíka hugsan eru ikki sosialistiskir vaknir og slíkur hevur flokkurin als ikki brúk fyri. Nakað annað er so, at sum samarbeiði er, er eingin meiruti fyri at nationalisera; men vit eiga tó at leggja hesa okkara hugsjón fram, so tað er almenningin fullkomiliga greitt, at tað ikki einans eru orð, men verulig tala.

Har javnaðarflokkurin er, má hann altíð vísa — at hann er uppi.

D. J.

Hinar stóru samgongurnar

1969 — ER ÁRIÐ, TÁ ATLANTSSÁTTMÁLIN, IÐ NATO-VERJUSAMGONGAN BYGGIR Á, FARA ÚR GILDI, SOLEIÐIS SUM ÓBROYTTA SEMJAN ASETTI, TÁ SÁTTMÁLIN VAR UNDIRRITADUR OG SETTUR Í GILDI FYRI 20 ÁRUM SIÐAN

Eitt úrslit av NATO-hernaðarsamgonguni var, at kommunistisku londini í Eystureuropa skipaðu sína hernaðarsamgongu, ið byggir á Warszawa-sáttmálan.

Svørtu landaokini á myndini vísa NATO-londini:

USA, Kanada, Noreg, Danmark, Eire, Bretland, Vesturtýskland, Holland, Luxemburg, Belgia, Frankariki,

Portugal, Italia, Grikkaland og Týrkið.

Tvøstrikaðu landaokini vísa Warszawa-londini:

Sovjet, Polland, Eysturtýskland, Tjekkosllovakia, Ungarn, Rumenia, Bulgaria og Albanía.

Tað hevur brakað og rillað í báðum samgongunum. Frankariki, sum tó framvegis stýðjar

NATO-londini, hevur ríkið alla fremmenda hermegi og sjálva NATO-høvudsborgina úr landinum.

Tað sama er hent í Warszawa-samgonguni: Ungarn segði seg burtur úr undir uppreistinum 1956, men varð hertikið av russum. Rumenia dragnaði so mikið frá, at rumenskar herdeildir vórðu ikki nýttar til hertøkuna av Tjekkosllovakia, sum var fyrsta landið, ið varð hertikið av samgongulondunum. Albania sigur seg til reiðar at fara burtur úr samgonguni.

Áhugaverdur tilburður í løgtinginum

UNDIR RØÐU SINI Í LØGTINGINUM Í GJÁR UM LÆRINGAMÁLID, LEGÐI KJARTAN MOHR EFTIR ONKRUM AV ÁHOYRARUNUM VIÐ HELDUR ENN IKKI ÓHOVISKUM ORÐUM

Tórður Jóansson, sum var ein av áhoyrarunum greiðir soleiðis frá tilburðinum:

Við tað, at eg eftir tímatalvi míni fríggjadagar onga undirvísing havi fyrrapartin, loyvdi eg mær at fara á tingfund kl. 10 í gjár at lurta eftir viðgerðini av málinum um lærlingalønirnar.

Sjálvsagt var nógv fólk á áhoyraraplássinum — mest lærlingar, ið vildu víta, hvussu hetta neyðsynjarmál teirra varð viðgjørt.

Tá so Kjartan Mohr, smíðju-meistari, tók orðið, var eyðvitað okkurt, ið fekk lærlingar, nar at reastast við. Men kortini mundu tað vera sjáldsama friðargligir áhoyrarar hendan dagin.

Okkurt av tí, Kjartan segði, tóktist mest sum skemt, og eg loyvdi mær so at smírast við tí úrsliti, at nevndi lögtingsmaður østist upp og legði á meg við persónligum briksli um at eg østi upp og lokkaði áhoyrararnar at verða ófriðarligar, var danskt løntur lærari, hevði einki at gera í tinghúsinum og skulkaði frá arbeiðinum við at sita í tinginum í arbeiðstíðini í staðin fyri á skúlanum o. s. fr., og hótti við sum býráðslimar at »taka sær av» hesum brotsverki.

Aftaná »røðu» sína leyp so Kjartan fram fyri áhoyraraplássini at halda á við briksli sínum, rópti »kommunistur», »bolsjevikkur» og tilíkt. Hetta taki eg nú ógviliga lætt. Orsøkin til

henda atburð meistarans mundi helst verða sinnisrørsla um tær lærlingalønir, hann kanska verður at gjalda í framtíðini.

Tað er náttúrligur rættur hjá borgarunum at kunna lurta eftir tí, ið sagt verður av okkara fólkavaldi umboðum á Føroya lögtingi — og kanska skylda hjá teimum, ið undirvísa ung-fólki, at seta seg inn í arbeiði tingsins. Ikki minst í einum máli, ið kemur at raka fleiri av næmingunum, ið lærarin hevur við at gera — sum nú lærlingalønirnar.

Tað er harmiligt, at ein av teimum eldru og royndu tingmonnum, ið skuldi duga ting-fólki, soleiðis skal leypa fram við ógrundaðum, ósonnum og persónligum briksli og skuldsetingum móti einum av áhoyrarunum, ið jú ikki fær vart seg á staðnum. Serstakliga tá viðkomandi verður skuldsetur fyri at misrøkja ella skulka sær undan arbeiði sínum.

Prísiskoytini hækka 28,6 pst.

NÚ LØGTINGIÐ HEVUR SAMTYKT UPPSKOT LANDSSTYRISINS UM PRÍSISKØYTI TIL SALT-FISK, VERÐA PRÍSISKØYTI INI HÆKKAÐ VIÐ 28,6 PST.

Landsstýrisuppskotið, sum eitt sameint lögting viðtók, leggur ikki bara prisiskoytið omaná minstulønina, men hækkar hana munandi eisini — samanlagt við 28,6 pst.

Hækkingarnar í oyrum eru m. a.:

úr 75 til 95 oyru kg.

úr 52 til 67 oyru kg.

úr 10 til 15 oyru kg

Hetta er munandi hækkingar, og veruliga meira enn fiskimannafelagið kravdi, tí krøv

felagsins snúði seg um 25 pst. hækking.

Tað er skiligt, at hesar ábøtur verður at fáa munandi stórri

Reiðarar og fiskimenn til uratkvøðu

I dag fara seðlarnir til uratkvøðu um semingsuppskotið í sáttmálatrætni út til allar reiðarar og fiskimenn.

I reiðarafelagnum eru 49 limir, sum atkvøða í mun til skipatálið, teir eiga.

ávirkan og verða fiskimennum til nógv stórri bata, tá prisiskoytini verða lögð omaná minstulønina, t. v. s. undir øllum umstøðum altíð aftrat 1526,10 kr.

SAMLADA PENINGAHÆDDIN, IÐ NÚ VERÐUR LATIN SUM PRÍSISKØYTI, VERÐUR METT TIL 4,6 MILJÓNUR KR.

I fiskimannafelagnum eru um leið 3200 fiskimenn, ið kunnu greiða atkvøðu. Har eru treytirnar, at ein skal hava goldið limagjald fyri hetta árið og árið frammanundan.